

بیست و هشتمین دوره جایزه عباس ریاضی کرمانی

حمیدرضا ابراهیمی ویشکی* (رئیس هیئت امنای جایزه)

به واسطهٔ ارائهٔ مقاله

“Hilbertian Reduced Submodules”

در پنجاه و پنجمین کنفرانس ریاضی ایران (۲۶-۲۴ مردادماه ۱۴۰۳، دانشگاه فردوسی مشهد) تعیین گردید که مراسم اهدای لوح و جایزه توسط انجمن ریاضی ایران در جلسهٔ افتتاحیهٔ پنجاه و ششمین کنفرانس ریاضی ایران (۱۳-۱۱ شهریورماه ۱۴۰۴، دانشگاه ولی عصر رفسنجان) برگزار گردید.

دکتر شریفی فارغ التحصیل دانشگاه فردوسی مشهد در سال ۱۳۸۶ می‌باشد. زمینه تحقیقاتی ایشان آنالیز تابعی و نظریه عملگرها بوده و اکنون دانشیار گروه ریاضی دانشگاه شاهرود می‌باشد. وی همچنین برندهٔ جایزه دکتر وصال در هجدهمین سمینار آنالیز ریاضی در دانشگاه تربیت معلم تهران (خوارزمی) بوده است.

اینک به بیان مختصری از موضوع و اهداف مقاله ارائه شده می‌پردازیم: در اوایل دهه ۱۹۳۰، فون نویمان وجود زیرفضاهای (بسته) ناوردای غیربدیهی را برای عملگرهای کاملاً پیوسته در یک فضای هیلبرت اثبات کرد، اما اثبات او هرگز منتشر نشد. در سال ۱۹۵۰، آرونشاین اثباتی برای این قضیه ارائه کرد که شفاهاً مورد تایید فون نویمان قرار گرفت و اساساً همان اثبات فون نویمان بود. سپس این اثبات به فضاهای باناخ انعکاسی نیز تعمیم داده شد. در حالت خاص فضای هیلبرت، کلاس عملگرهای کاملاً پیوسته با جبر عملگرهای فشرده یکسان است. در سال ۱۹۷۳، لومونوسوف تعمیم قابل توجهی از نتیجه فون نویمان را ارائه کرد. اینفلو در ۱۹۷۵ با ارائه مثالی نشان داد که عملگرها روی فضاهای باناخ لزوماً دارای زیرفضای ناوردای غیربدیهی نیستند. او در ماه مه ۲۰۲۳ در پیش‌نویسی در arXiv که هنوز چاپ نشده است، ادعا کرد که هر عملگر خطی کراندار روی یک فضای هیلبرت، دارای یک زیرفضای ناوردای غیربدیهی است.

در [۱]، مولف ابتدا به مطالعه خواص پیریشیدگی یک عملگر مدولی فشرده توسط عملگر همانی می‌پردازد و برخی از ویژگی‌های طیفی ماتریسی را به عملگرهای فشرده بر مدول‌های هیلبرت

انجمن ریاضی ایران به پاس خدمات ارزنده و تأثیرگذار بنیان‌گذار نجوم ایران، دانشمند و ریاضی‌دان دکتر عباس ریاضی کرمانی و به منظور تجلیل از مقام شامخ آن استاد فقید و تقدیر از ریاضی‌دانان پویانده، جایزه‌ای به نام ایشان در نظر گرفته است که هر ساله به نویسندهٔ بهترین مقالهٔ انتخابی در کنفرانس ریاضی ایران اهدا می‌شود.

کمیتهٔ علمی کنفرانس سالانهٔ ریاضی ایران با استفاده از دستورالعمل‌ها، معیارها، امتیازبندی‌ها و فرم‌های تعیین‌شده از سوی هیئت امنای جایزه، بهترین آثار ارائه‌شده در کنفرانس را مورد بررسی قرار داده و طی نامه‌ای از سوی دبیر کمیتهٔ علمی کنفرانس سه نامزد برگزیده به هیئت امنای جایزه معرفی می‌نماید. به دنبال آن، هیئت امنای جایزه با بررسی همه‌جانبهٔ آثار نامزدشدهٔ پیشنهادی، اثر برتر را تعیین و طی صورت جلسه‌ای به رئیس انجمن ریاضی ارسال می‌نماید تا به تصویب شورای اجرایی انجمن رسیده و مقدمات تهیه لوح و جایزه برای اهدا در جلسهٔ افتتاحیهٔ کنفرانس بعدی فراهم گردد.

دکتر شریفی

برندهٔ بیست و هشتمین دورهٔ این جایزه آقای دکتر کامران شریفی

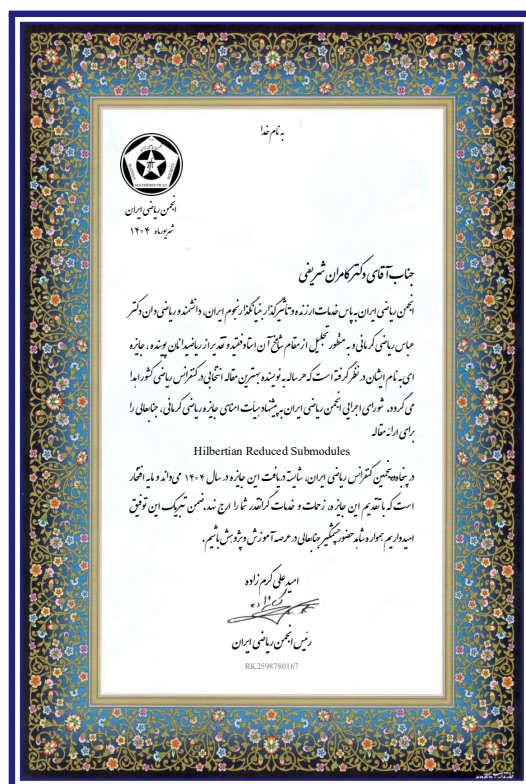
روی C^* -جبرهای متناهی-بعد تعمیم می‌دهد. سپس او تعریف زیرمدول‌های (بسته) ناوردا و تحویل‌یافته را ارائه می‌دهد و خواص اساسی آنها را بررسی می‌کند. این مقدمات، مولف را قادر می‌سازد تا نسخه جدیدی از قضیه لومونوسوف برای مدول‌های هیلبرت روی C^* -جبرهای متناهی-بعد را فرمول‌بندی کند: اگر E یک C^* -مدول هیلبرت روی یک C^* -جبر متناهی-بعد باشد و T یک عملگر الحاق‌پذیر کراندار بر E باشد که با یک عملگر فشرده S بر E جابجا می‌شود، در این صورت T دارای یک زیرمدول ناوردای غیر بدیهی است. به‌خصوص، هر عملگر فشرده روی E دارای یک زیرمدول ناوردای غیر بدیهی است.

در نسخه اولیه مقاله [۱] که قسمتی از آن در چکیده پنجاه و پنجمین کنفرانس ریاضی کشور و قسمتی هم در مجله Advances

انجمن ریاضی ایران و هیئت امنای جایزه عباس ریاضی کرمانی ضمن تبریک این موفقیت به آقای دکتر شریفی، توفیقات روزافزون ایشان را از درگاه خداوند متعال مسئلت می‌نماید.

[1] K. Sharifi, Invariant submodules of modular operators and Lomonosov type theorem for Hilbert C^* -modules, *Adv. Oper. Theory*, **71** (2025), 10 pp. An initial version is available at <https://arxiv.org/abs/2506.01161>.

* دانشگاه فردوسی مشهد

لوح اهدایی انجمن ریاضی ایران

گزارش مختصر نهمین دوره اعطای جایزه دکتر شفیعیها

روح‌الله جهانی‌پور*

که سال‌ها در زمینه ویرایش و ترجمه متون ریاضی تلاش تأثیرگذار داشته است، اعطا شود و انتخاب آن فرد، بر عهده هیئت امنای این جایزه است. سال ۱۴۰۴ مصادف با نهمین دوره اعطای این جایزه بود.

در این راستا، به‌منظور بررسی درخواست‌ها و آثار ارسال‌شده و بحث درباره انتخاب برنده نهمین دوره جایزه دکتر شفیعیها، دومین جلسه هیئت امنای جایزه دکتر شفیعیها (دوره ۱۴۰۳ تا ۱۴۰۶) با حضور اعضای هیئت امنا: خانم دکتر زهرا گویا و آقایان دکتر حسن حقیقی، دکتر علی‌رضا عبداللّهی، دکتر سعید مقصودی، دکتر روح‌الله جهانی‌پور در روز دوشنبه مورخ ۲۷ مردادماه ۱۴۰۴ ساعت ۲۲ برگزار شد. در آغاز جلسه، رئیس هیئت امنا گزارشی از درخواست‌های ارسال‌شده به دبیرخانه انجمن ریاضی ایران توسط متقاضیان دریافت نهمین دوره جایزه دکتر شفیعیها همراه با توضیح مختصر درباره رزومه فعالیت‌های آنها در حوزه ویرایش، ترجمه و تألیف به اعضای محترم هیئت امنا ارائه کرد. لازم به ذکر است که بر مبنای فراخوان انجمن ریاضی ایران، متقاضیان مهلت داشتند حداکثر تا تاریخ ۲۰ مردادماه ۱۴۰۴ (بعد از یک بار تمدید) درخواست خود را همراه با رزومه و مدارک مورد نیاز، از طریق ایمیل به دبیرخانه انجمن ریاضی ایران ارسال نمایند که در مجموع ۹ درخواست به دبیرخانه انجمن ریاضی ایران ارسال شده بود و ایمیل‌های مذکور بلافاصله برای همه اعضای محترم هیئت امنا ارسال شده بودند.

سپس اعضای محترم هیئت امنا یک‌به‌یک نظرات خود را درباره آثار ارسالی توسط متقاضیان و شایستگی آنها برای دریافت جایزه بر مبنای اساسنامه اعطای جوایز و نشان‌های انجمن ریاضی ایران و آیین‌نامه موجود برای جایزه دکتر شفیعیها، با جزئیات بیان داشتند. در ادامه رئیس هیئت امنا تذکراتی درباره چند ماده اساسنامه و آیین‌نامه داد. از جمله اینکه به‌موجب تبصره ۴ ماده ۳ اساسنامه اعطای جوایز و نشان‌های انجمن ریاضی ایران مصوب سال ۱۴۰۱ شورای اجرایی، دادن جایزه به عضو وقت هیئت امنا مجاز نیست (هرچند نامزد شدن عضو مذکور مانعی ندارد). لذا بر این مبنا، یکی از موارد درخواست که از سوی یکی از اعضای محترم هیئت امنا بود، با وجود کارنامه درخشان فعالیت‌های ایشان در زمینه ویرایش و ترجمه آثار فاخر و مشارکت در هیئت تحریریه مجله‌های متعدد مرتبط با حوزه تخصصی

اهدای جایزه دکتر شفیعیها به آقای بردیا حسام

اهمیت رعایت اصول و قواعد نگارش درست متن‌های ریاضی هم در بخش نگارش فارسی و هم در بخش نگارش فرمول‌های ریاضی بر کسی پوشیده نیست، چراکه درست نوشتن، تأثیر مستقیم بر درست خواندن و درست فهمیدن دارد. علی‌رغم این، بسیاری از نویسندگان در حوزه ریاضیات حتی برخی از آنهایی که توانمندی‌هایی بارز در آموزش و پژوهش دارند، قواعد درست‌نویسی را رعایت نمی‌کنند؛ قواعدی که دستاورد سال‌ها کسب تجربه و مهارت توسط متخصصینی در مرکز نشر دانشگاهی و فرهنگستان زبان و ادب فارسی بوده است و میراث ادبی گرانبهایی به‌شمار می‌آید. اما کنار گذاشتن برخی آثار مکتوب در ریاضیات (چه کتاب چه مقاله) که می‌توانند به‌لحاظ محتوایی برای طیف گسترده‌ای از خوانندگان سودمند باشند، صرفاً به‌علت پیروی نکردن از چارچوب درست نگارش، معقول به نظر نمی‌رسد. اینجا است که بدون شک ویراستار، نقشی چشمگیر در آراستن و خواندنی کردن اثر خواهد داشت. سهم مرکز نشر دانشگاهی و بزرگانی همچون مرحوم دکتر محمدهادی شفیعیها در گسترش فرهنگ ویرایش کتاب‌ها و مقالات مربوط به علوم دانشگاهی در دهه‌های اخیر انکارناپذیر است. از این‌رو انجمن ریاضی ایران به‌منظور حفاظت از این میراث فرهنگی ماندگار و تشویق ریاضی‌ورزان کشور (به‌ویژه جوان‌ترها) به فعالیت در این زمینه، جایزه‌ای به نام دکتر شفیعیها تأسیس کرد که مقرر شد هر دو سال یک بار در جریان برگزاری کنفرانس سالانه ریاضی کشور، به فردی

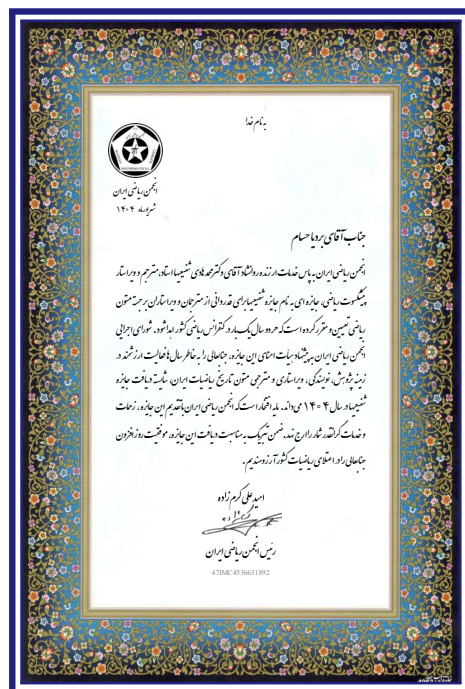
شکل گرفت تا تکلیف برنده نهایی جایزه مشخص شود. در پایان، آقای بردیا حسام نظر به شایستگی‌ها و توانایی‌های متعدد در ویرایش و ترجمه متون ریاضی در طی بیش از ۲۵ سال فعالیت در این زمینه و پایبندی به ماندن در مسیر حفظ ارزش‌های اصیل نشر آثار ریاضی، به‌خاطر انتشار ۳۰ اثر در حوزه ویرایش و ۸ اثر در حوزه ترجمه با مجموع ۳۴۰ امتیاز، از نظر اعضای محترم هیئت امنای شایسته دریافت جایزه مرحوم دکتر شفیعیها در نهمین دوره اعطای این جایزه از سوی انجمن ریاضی ایران شناخته شد. آقای بردیا حسام مدارک کارشناسی و کارشناسی ارشد خود را از دانشگاه صنعتی شریف دریافت کرده است و سال‌های طولانی به کار تدریس در دبیرستان، ویرایش، ترجمه و تألیف متون ریاضی به‌خصوص آثاری که مخاطبین آنها عمدتاً دانش‌آموزان، معلمان و دانشجویان سال‌های آغازی دوره کارشناسی ریاضی و رشته‌های مهندسی است، اشتغال داشته است که سختی کار در این زمینه و گستردگی دامنه مخاطبین این دسته از آثار ریاضی، بر کسی پوشیده نیست. چارچوب فعالیت‌های ایشان عمدتاً طی همکاری طولانی با مؤسسه فرهنگی فاطمی شکل گرفته است که در زمینه نشر آثار باکیفیت ریاضی (و کلاً علوم پایه) مؤسسه‌ای نام‌آشنا است.

* رئیس هیئت امنای جایزه دکتر شفیعیها، دانشگاه کاشان

ایشان و با وجود اقرار اعضای محترم هیئت امنای (با توجه به رزومه پُر بار ارسالی) به شایستگی قطعی ایشان برای دریافت جایزه، به‌منظور رعایت تمام و کمال اساسنامه، کنار گذاشته شد.

علاوه بر این، از آنجا که انجمن ریاضی ایران جایزه‌ای جداگانه (با عنوان جایزه دکتر غلامحسین مصاحب) برای شناسایی و تقدیر از آثار باکیفیت تألیفی به زبان فارسی در حوزه ریاضیات اعطا می‌کند و هدف اصلی از وضع جایزه دکتر شفیعیها تقدیر شایسته از ویراستاران و مترجمان آثار ریاضی به زبان فارسی (اعم از کتاب و مقاله) است، اعضای محترم هیئت امنای به‌اتفاق تأکید داشتند که درخواست‌هایی که به تألیف منحصر بود، کنار گذاشته شوند. البته تقریباً همه درخواست‌های مذکور، صرفاً با یک اثر تألیفی همراه شده بودند! ضمناً با توجه به اینکه در آیین‌نامه جایزه دکتر شفیعیها، امتیازات فقط برای آثار منتشر شده در زمینه ویرایش و ترجمه در نظر گرفته شده است و هر اثر در بخش ویرایش، دو برابر اثری در بخش ترجمه امتیاز دارد، ۱۰ امتیاز برای هر ویرایش و ۵ امتیاز برای هر ترجمه (مطابق با آیین‌نامه و با حداکثر امتیاز) در نظر گرفته شد.

در انتهای نخستین دور بحث و بررسی، تنها دوتا از درخواست‌ها مورد توجه همه اعضای محترم هیئت امنای قرار گرفت. دور دوم بحث‌ها طی این جلسه هیئت امنای، درباره مقایسه رزومه و سابقه فعالیت‌های این دو بزرگوار در زمینه ویرایش و ترجمه آثار ریاضی

لوح اهدایی انجمن ریاضی ایران

گزارش مختصر جایزه پرفسور فاطمی

فائزه توتونیان* (رئیس هیئت امنای جایزه)

آموزش و پرورش برای دبیران کشور برگزار نموده است، رتبه اول استانی را کسب نموده‌اند و ضمناً تقدیرنامه‌های متعددی از مسئولین آموزشی استان کرمان جهت خدمات ارزنده‌شان در آموزش و پرورش دریافت نموده‌اند. در دهه هفتاد عضو انجمن تازه تاسیس ریاضی استان کرمان بوده‌اند و مقالات آموزشی در مجله ریاضی انجمن استان کرمان چاپ کرده‌اند. از فعالیت‌های ایشان می‌توان کمک به برگزاری المپیاد ریاضی و بیش از بیست سال تدریس در دوره‌های ضمن خدمت نام برد. بیش از ده سال به‌عنوان سرگروه آموزش ریاضی در شهرستان زرنند فعالیت داشته‌اند و با تشکیل کارگروه‌های متعدد سعی کرده‌اند جواب‌گوی سؤالات و پرسش‌های همکاران خود باشند. جزوه‌ای در رابطه با روش‌های محاسبات ریاضی برای دروس فیزیک و شیمی تالیف نموده‌اند و در اختیار همکاران قرار داده‌اند. در پایان، سخنان یکی از دانش‌آموزان قدیمی ایشان را که اکنون دانشیار یکی از گروه‌های ریاضی دانشگاه‌های کشور می‌باشند، بیان می‌کنیم:

آقای امیرپور سیف‌الدینی نه تنها معلمی فوق‌العاده در تدریس ریاضی هستند، بلکه دارای استعدادی کم‌نظیر نیز در زمینه ریاضی می‌باشند.

* دانشگاه فردوسی مشهد

آقای عبدالرضا امیرپور سیف‌الدینی

در مراسم افتتاحیه پنجاه و ششمین کنفرانس ریاضی ایران در دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان جایزه پرفسور فاطمی به آقای عبدالرضا امیرپور سیف‌الدینی از شهرستان زرنند اهدا شد. آقای امیرپور سیف‌الدینی مدرک کارشناسی ریاضی را از دانشگاه تبریز گرفته‌اند و سی و پنج سال در آموزش و پرورش خدمت نموده‌اند. در سال‌های خدمت در آموزش و پرورش، در سال ۱۳۷۵ در آزمونی که انجمن ریاضی ایران برگزار نموده است، مقام چهارم را در کشور و مقام اول را در استان کرمان کسب نموده‌اند. در سال ۱۳۷۷ در آزمونی که وزارت

لوح اهدایی انجمن ریاضی ایران

هدایا دبود شادروان دکترواد بهبودیان در مسابقه ریاضی دانشجویی انجمن ریاضی ایران

آقایانی که بالاترین نمره را کسب کرده بودند، هدیه‌ای به رسم یادبود از طرف خانواده آن شادروان اهدا شد. دریافت کنندگان این هدیه در چهل‌وهفتمین مسابقه ریاضی دانشجویی انجمن ریاضی ایران خانم ملیکا شریفی از دانشگاه صنعتی خواجه‌نصیرالدین طوسی برنده مدال برنز و آقای امیرمحمد قوی از دانشگاه صنعتی شریف برنده مدال طلای مسابقه بودند.

پس از درگذشت استاد پیشکسوت جناب آقای دکترواد بهبودیان، از طرف خانواده محترم ایشان و از محل وجوه در نظر گرفته شده برای مراسم ختم، مبلغی به منظور تشویق دانشجویان شرکت کننده در مسابقات ریاضی در اختیار انجمن قرار گرفت. با تصویب شورای اجرایی انجمن، از محل این نهاده به دو نفر از شرکت کنندگان، یک نفر از بین خانم‌ها و یک نفر از بین آقایان، به ترتیب در بین خانم‌ها و

آقای امیرمحمد قوی از دانشگاه صنعتی شریف

خانم ملیکا شریفی از دانشگاه صنعتی خواجه‌نصیرالدین طوسی

هدیه یادبود شادروان دکترواد بهبودیان